

לעילוי נשמת הר' אברהם יוסף שמואל אלתר בן הר' טוביה ז"ל

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת וארא - Shabbos Parshas Va'era

ג' שבט תשס"א - January 27, 2001

לכל זמן ועת (Monsey, NY)

הדלקת נרות - 4:48	שקיעה/יום השבת - 5:07
זמן קריאת שמע/מ"א - 9:04	זאת הכוכבים/מעריב - 5:57
זמן קריאת שמע/גר"א - 9:40	לשיטת רבינו תם - 6:19

מדעת עליון

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' וגו' (ו-ב)

עיין ברשימי וז"ל נאמן לשלם שכר טוב למתהלכים לפני ולא לחנם שלחותיך כי אם לקיים דברי שדברתי לאבות הראשונים עכ"ל. וביאר מרן הגמ"ר מרדכי גיפטר זצ"ל שכבר במראה הסנה בתחילת השליחות כבר ביאר לו השי"ת ענין הגילוי שכינה שיתקיים בניסים ונפלאות של יציאת מצרים, שיהא בשם הוי'. שם אלקים מורה על ההנהגה שבדרכי הטבע, שמעשה הבריאה משמש מחיצה בין האדם לבורא, שנעלם הוא מברואיו, ועל זה הענין נקראת הבריאה כולה בשם "עולם" - על שם ההעלם וההסתור. ובהנהגה זו של שם אלקים, רואים מעשיו מבלי לראות אותו ית', ורק המאמין זוכה לידיעה זו. וכן אברהם אע"ה זכה לכך מתוך הכרת החכמה בהסתכלות הבריאה, שיש אדון לבירה זו. וזו ההנהגה נתגלתה בנפלאות של הגאולה, אשר בזה נתברר לעין הכל שאין הטבע נפרד מהבורא ית', ולכן אותו הרצון הגדול על היות המים, בהשתנות הרצון נהפך המים לדם, ונתגלה שאין הטבע וחוקיו מציאות קיימת, כמעשה אדם, להבדיל, שאחר העשייה קיים הוא בלי רצונו של עושהו. השם הוי' מורה על מדת הרחמים, שהוא ית' שופע רק טוב וחסד, ומדת הדין והמשפט נובעת מרצונו להיטיב, אבל מכיון שהטבע מתנהג כעולם ההסתור, נסתרת גם הרחמים שבדין. ובגילוי שכינה של יציאת מצרים נתגלה שהמשפט - "אלקים" - נובע מהרחמים - שם הוי'.

וישלה פרעה.... ויאמר אליהם חטאתי הפעם ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים כו' אחז"ל מפני מה זכו מצרים לקבורה מפני שאמרו ה' הצדיק ע"כ. ותמוה,

ויחזק לב פרעה ולא שלח את בני ישראל וכו' (ט-לה)

Many commentators ask the famous question: Why was Pharaoh punished for implementing G-d's word? After all, *Hashem* told Avrohom that his descendants would be enslaved for 400 years - wasn't Pharaoh just doing his job?

R' Yom Tov Lipman Halpern ZT"L, the Oneg Yom Tov gives an incredible explanation. We know that there are two different ways that *Hashem* deals with the Jewish people. Sometimes He deals with them in a completely miraculous manner, without regard to the laws of nature. At these times, *Hashem* makes specific decrees as to what will happen to the Jewish people, whether for good or for bad. At other times, because of our sins, G-d leaves His people to be ruled by the laws of nature and He stands by and does not interfere, whatever happens. Perhaps, *Hashem* never decreed that the Jewish people should be slaves in Egypt. Rather, because of Avrohom's questioning of G-d, and the sin of Yosef's brothers in selling him, G-d decided to stand back and let nature take its course. Along came Pharaoh, a man with an evil nature, and mistreated the Jewish people. If not for Pharaoh's evil character, the fact that *Hashem* was "standing aside" may not have resulted in the *Bnei Yisroel* being enslaved!

הוא היה אומר.....

R' Yitzchok Zev Halevi Soloveitchik ZT"L (Brisker Rov) would say: "Why did the *Torah* need to describe the genealogy of Levi until Moshe and Aharon? Because one of the most important qualifications for leadership is *יחוס* - distinguished lineage."

R' Eizele Charif ZT"L would say:

"There is a miracle called a מופת - *wonder* and a miracle called an אות - *sign*. It appears to me that an אות is greater than a מופת, because I know people who supposedly can do a *mofes* without knowing a single *ois*!"

A wise man once said:

"Knowledge speaks, but wisdom listens!"

לזכרון עולם ולעילוי נשמת

מן הגאון הצדיק מורינו הר"ר ישראל גיפטר זצוק"ל
בן עדן תהא מנוחתו ויצרור בצרור החיים את נשמתו אכ"י

To sponsor or dedicate an issue call 914-362-4380 or E-Mail: TorahTavlin@aol.com

In the meantime, R' Shalom came back and saw the sheep abandoned, the shepherd gone, and water rushing from the tree. He shrugged his shoulders and said, "Is there any shortage of wood around here?" He picked for himself a branch from a nearby tree and forgot about what had happened. Soon, however, he heard about the famous magician in the city who would lure people away from their faith, and he realized from where this so-called practitioner derived his power. Through his powers of *kabbalah*, he immediately annulled the power of the staff, and declared that the famous magician had lost his powers. Anyone who wished for salvation and wonder should instead turn to him, and he will influence them through the power of *Torah* and *tefilah*.

Indeed, the magician's powers were lost, and everyone flocked to R' Shalom's door. He was thus able to disseminate the pure faith and brought about salvation through his sacred powers.

TORAH GEMS

לכן אמר לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם ממצרים (ו-ו)

Rashi tells us that the *burdens of Egypt* - *seviv'los* - refer to the misery of Egyptian servitude, the production and hauling of bricks, the actual physical labor. But the word *sovel* can also mean to bear, or to patiently put up with something. According to this definition, *seviv'los Mitzrayim* could mean that *Bnei Yisroel* accepted and put up with the servitude. They had gotten used to it and even justified how it was to their advantage. On several occasions in the desert after the giving of the *Torah*, there were those in *Bnei Yisroel* who expressed the desire to return to Egypt where things were better. Their acceptance of their miserable lot in Egypt was the determining factor.

Explains the *Chiddushei Hari"m*, R' Yitzchok Meir Alter of Gur ZT"L, that as long as there is justification to be patient with the exile and the spiritual and physical suffering that comes with it, there can never be redemption. Thus *Hashem* made it clear to Moshe Rabbeinu to tell the *Bnei Yisroel*, "I am *Hashem* who will take you out from the *burdens* (*seviv'los Mitzrayim*) of Egyptian slavery." *Hashem* was promising that He will not just redeem His chosen people, but He will also remove from them this willingness to put up with the exile until even they are thoroughly disgusted with it. Only then will the conditions be ripe for their redemption.

הלא אותה ההודאה של פרעה, לא נבעה מעומק הנפש ולא באה מתוך ההכרה, אלא כתוצאה מחמת הכפייה והאונס, אחרי שהוכו מכות גדולות ונאמנות. ועוד, שלא עמדו בהודאה זו כי אם מיד הרשיעו, וחזרו לקלקולם ורדפו אחרי בניי כשיצאו ממצרים. ואיך אפשר שהודאה כזו הבאה מחמת אונס, תהיה סיבה לשכר וגורם לזכות? והרי ענין הקבורה זכות היא לאדם, וכפי שאחז"ל "היו זקוקים להרבה ניסים, כדי שיגיעו המצריים לאותו השכר". ובמה זכו? אלא מזה אנו לומדים, האיר מרן הגמור"ר יוסף ליב בלוח זצ"ל, עד כמה ניכרת רשומה של מחשבה טובה או איזה דיבור טוב, שמביאים הם תמיד שכר טוב לפועלם. ואף שלפי מצבו ושעתו עכשיו אינו מודה ואינו מחזיק בטוב שעשה ופעל בעצמו, עדיין מקבל הוא שכר, פרי מעשיו לשעבר. והמצריים אף שבשעה שזכו לשכר עמדו במרדס וברשעתם, ולא הכירו בצדקת ה', ובכ"ז הודאה זו שיצא מפייהם, אף שבאה מתוך כפייה, גרמה והיתה סיבה להכרה כללית בגדלות וצדקת ה'. ויש לזה מציאות בבריאה, בהביאה את התועלת והתכלית הרצויה, ובשביל כך קבלו את שכרם.

מעשה אבות.... סימן לבנים

כי ידבר אליכם פרעה לאמר תנו לכם מופת קח את מטך וכו' (ז-ט)

The great *Mekubel* and sacred poet R' Shalom Shabazi ZT"L was originally "hidden" - his greatness unknown to those around him. Like our patriarchs, his profession was a shepherd. He would meditate in the fields alone with his sheep and sing impassioned songs of praise to *Hashem*.

One day, as R' Shalom was tending to his sheep, he needed to leave for a little while to take care of some things. He looked up and saw a young Arab shepherd nearby. He asked the young boy, "Please watch my sheep until I come back." The boy asked, "But what if they want to drink? There is no river or fountain anywhere near here!"

R' Shalom reassured him, "Here. Take my staff. If the sheep are thirsty, smite the staff onto a tree, and the tree will produce water." The shepherd was a bit astounded by the idea. As soon as R' Shalom was on his way, he decided to test out this "magical" stick. He took the staff, hit it against a tree, and immediately water started flowing. Realizing that he held in his hand an object of miracles, he started wondering what other marvels he could bring about. He abandoned the sheep and headed to the capital city. Using the staff, he performed incredible wonders and quickly earned a widespread reputation as a miracle-worker. Through his magic, he attracted a large following and led them astray from their beliefs. Many Jews were influenced by him and turned away from their religion.